

2. **JUTRO** (231) *av*

o jasne.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

1. *Nazajutrz, dnia następnego po dzisiejszym; secundum hunc diem Mącz, Cn; cras, crastino Calep, Cn; die crastina, pro die crastino secundo lumine a. dies Mącz (161) : BierEz A4v, C4v, E2v, E4, N4v (8); OpecŻyw 78v, [79v] [2 r.]; Cras. Morgen Yutro Murm 14; March² D3; RejJóz D; RejKup c8v, f2v; KromRozm I P3; KromRozm II y2v, y3; KromRozm III Q4; Diar 38, 63; gdy słońce idzye czyrwono zá gorę/ Vżrzyfz iutro álbo wiátr/ álbo fżpetną chmurę. RejWiz 148v, 12, 70, 121v [3 r.], 123v, 174v; Leop Ex 8/23, 29, 9/5, Num 11/18, 16/7 (11); RejZwierz 7; BibRadz Ex 10/4, 4.Reg 7/2, Act 23/15, 20, 1.Cor 15/32; BielKron 29v, 40, 46v, 48, 63v [2 r.] (11); KochSat A2v; Mącz 88b, 199c, 204d, 265a, 378a; Prot B2; BielSat C2, C2v; GórnDworz H4v, V3v; rádzy tu będę nocował/ á iutro ku niemu poydę. HistRzym 85, 34v, 35, 37v, 80v, 93v (8); BielRozm 18; Bo ten w nocy ráchuie co ma iutro czynić RejZwierz 252v, 23, 39, 66, 165, 232v (9); BielSpr 38; BudBib Num 14/25, Ios 4/21, Is 22/13, 1.Mach 5/27; HistHel C3; BudNT gv marg, Act 23/20; CzechRozm 40, 256; PaprPan Aa3v; ModrzBaz 126v; SkarŻyw 90, 226, 227, 355, 436, 490; Otoż go iuż z krzyżá zyęto Iż iutro záchodzi święto. MWilkHist B2; StrykKron 467; ActReg 86; Calep 266b [2 r.]; WujNT 491 marg, Act 23/20, 25/22, 1.Cor 15/32, s. 661; PowodPr 74; SkarKaz 207a, 634b, 637a; CzahTr L; á gdy komu powiedzą że iutro ma vmrzeć/ omdleie drugi od ftráchu GórnRozm D4, H3.*

W połączeniu z bliższym określeniem czasu [w tym: jutro rano (co najraniej) (10), o tym czasie (4), o tej godzinie, gdy słońce ogrzeje] (16): RejKup e3v, e4v, e7v; Leop Ios 11/6, 4.Reg 7/18; Iutro gdy słońce ogrzeie będziecie mieć pomoc BibRadz 1.Reg 11/9; Iutro o tym czáfie miára mąki będzie przedawána zá fykl BibRadz 4.Reg 7/1, Iud 6/31, 19/9, 3.Reg 19/2; Profzę pánowie sftápcie do domu fługi wálzego/ a iutro ráno poprowadzę was gdzye każecie. BielKron 12; RejZwierz 9; Iutro co narániey W rádę wnidźmy KochOdpr D3; Bądź dobrej mylli/ iutro (powiáda) otym czáfie wnocy/ przydz do mnie SkarŻyw 171; KochFr 134; KochSz Cv.

W przeciwstawieniach: »dziś, nini(j)e (4), zaraz ...jutro (16)« (21): Widziś ninijé ręce moje bytz przez bolefcí/ ále iutro vżrzyfš ié na krzyżu rozciągnioné OpecŻyw [79v], [79v] [3 r.]; MurzNT Luc 13/32 [2 r.]; Diar 45; Bądź że ielzche dziś przy mnie á iuthro [hodie ... cras] cię pułfczę. Leop 2.Reg 11/12, Ex 19/10, Esth 19/13; BibRadz 4.Reg 6/28, Luc 13/32, 33; BielKron 32; CzechRozm 121; iefli záraz niewyiedziem/ iuż iutro zołtánem. SkarŻyw 212, 212, 243; ActReg 173; WujNT 13/32, 33.

Szeregi: »jutro i napotym« (1): ćiebie łobie ná infzy czás zámawiam: ábyś tymże fpořobem iutro y nápotym [...] zemną rzecz zácżętą kończył. CzechRozm L2.

»jutro albo pojutrze« (1): Iefli fie wywiem wołá oycá moiego iuthro álbo po iutrze [crastino vel perendie] Leop 1.Reg 20/12.

2. *W najbliższym czasie; w przyszłości (69) : Leop Iac 4/13; ábyśmy z dobrymi wczynkami niemiefzkáli: poniewáfz niewiemy co iutro nas potka. SkarŻyw 355; WujNT Iac 4/14.*

Fraza: »jutro będzie lepiej« (1): Nierazby człek chcąc zdyfzał/ lecz duffliwa krzepi Nádzieiá/ fżepcząc w vcho iutro będzie lepiej RybGęśli B.

Przysłowia: Ty mnie dzys/ bog iutro tobie. *RejKup* k2, f3; *KromRozm I* M3v; *BielKron* 255; Co mnie dziś iutro tobie *WisznTr* 8; *PudlFr* 12; *SkarKaz* 387a [ogółem 7 r.].

Gdy co przyiacielowi możell dác dziś/ nie mów że mu iutro przydz. *March*¹ A4v; *March*³ V5.

Kto ták mądry że zgádnie/ Co nan iutro przypádnie? Sam Bog wie przyłzle rzeczy *KochPieś* 10.

Nietrwálec pry ludzkie gminy / Dziś w nich ten fluch iutro iny *BierEz* R4v; *KromRozm III* D7; Ná koniec fą ták odmienni/ iż y w nowinách fwoich / dziś inną/ á iutro inną mowią/ vczą/ y dzierzą. *OrzList* d4v; *BielKron* 155.

Abowim Luter dziś ták vczy/ yutro inák *KromRozm I* G; ták haeretykowie [...] nigdy w iednym ftanie prawdy nie trwáią; ále dziś ták á iutro inák vczą *WujNT* 836.

KromRozm I G; Hoynego krotkie pánowanie bywa/ Co dzifia podrze tho iutro polzfywa. *RejZwierc* 217.

Kupisz iey dziś kofzulkę iutro chce rántufzká *RejWiz* 57.

ieflic dziś powftác ciężko/ iutro będzie ciężey. *SkarŻyw* 168.

Kto dzys w fzcęlcu iutro fie nadzieway przygody *RejJóz* K4v.

W przeciwstawieniach: »dziś ... jutro (50), teraz (2), wczora« (53): *March*¹ A4v; *OpecŻyw* [79], [79v]; *March*³ a V5; *KromRozm I* G [2 r.], M3v; *KromRozm III* D7; *BielKom* Bv; Dziś on v ciebye z żonką/ ty iutro v niego *RejWiz* 60v, 44v, 148v; *Leop Is* 56/11, 1.*Mach* 2/63, 4/13; *OrzList* d4v; *BibRadz Eccli* 10/10; *BielKron* 155, 307; Skąpy dziś/ áż mięrziono/ iutro nábzyt hoyny *Prot* B2, B2; *GórnDworz* Gg2; Piymy á iedzmy/ będziec ták iutro iáko y dziś ábo iefzczę lepiej. *RejPos* 60v, 217, 228v; *RejZwierc* 229; *BudBib Is* 56/12, *Eccli* 20/16; *BiałKaz* Hv; *KochDryas* [A3]; *KochPs* 14, 157; *SkarŻyw* 36, 103, 168, 504; *KochFr* 90 [2 r.]; *KochBr* 151; *KochPam* 83; *ArtKanc* R19v; *ZawJeft* 3, 38; Fortuná známi igra iáko z dziećmi: Dziś pánem będziefz/ iutro síaday z kmiećmi. *KochFrag* 30; *WujNT Matth* 6/30, *Luc* 12/28, s. 773, *Iac* 4/13; y miałbych od tych prawdy fzukác co wczorá náftáli á iutro zginą *SkarKaz* 275b, 608b, 637b; *SkarKaz* 703a.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (1) : r iutro/ rano/ rok/ róg *MurzOrt* B2v.

Synonimy: 1. nazajutrz; 2. po rano.